

P O S U D E K
školitele disertační práce

Jméno a příjmení studenta: JUDr. Jakub Hollmann

Název práce: Svěřenské fondy v komparativních souvislostech

Jméno a příjmení školitele: doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Kontrola na shodu (Theses, Turnitin): Práce vyhodnocena jako originální (shoda <5 %).

Uzavření rukopisu: 23. 3. 2021

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil nejen stále aktuální ale dle mého mínění i zásadní téma svěřenského fondu, jehož skutečný potenciál pro mezigenerační majetkové transfery (a zachování určitého vlivu na správu) nebyl zatím v kontextu české právní úpravy identifikován a náležitě rozvinut. Lze přitakat, že dosavadní stav nauky a poznání není adekvátní smyslu a funkci institutu správy cizího majetku. Na přístupu Jakuba Hollmanna oceňuji především to, že nezůstal „uvězněn“ v české právní úpravě a dokázal se oprostit od tradičních komentářových rozborů, jejichž často nejednoznačné, ba i protichůdné závěry vnáší v aktuálním diskurzu již jen málo nového.

Vykročiv do světa Common Law překonal mírně svazující prisma kontinentálních avatarů anglosaských trustů a přichází s doporučením hledat řešení právě ve flexibilních úpravách Common Law. Jeho úvahy de lege ferenda pokládám proto za velmi osvěžující, neboť nám připomínají, že cesty je třeba hledat také v tradičních a prověřených systémech, kde tyto majetkové struktury představují skutečně efektivní nástroj správy cizího majetku. Právě tento aspekt se stal dominantním pro Hollmannovu koncepci i metodologii.

Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i recentní diskuse v odborných periodikách (Ad Notam, Právník, Bulletin advokacie, Právní rozhledy, Právní rádce, ipravnik.cz atd.) či několikaletá probíhající diskuse na mezinárodní i evropské úrovni; za přínosné pokládám v tomto smyslu právě polemiky kontinentálních právníků s jejich protějšky z oblasti Common Law a smíšených jurisdikcí.

Autor v úvodu své práce vymezuje její cíle (analyticko-komparativní, jakož i syntetické) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu zřetelně naznačeny, i z práce samotné je patrné, že autor zvolil analyticko-syntetický přístup, který kombinuje s deskripcí a evaluací odborné (zejména zahraniční) literatury, aby nakonec dospěl k obecnějšímu poznatku (tj. k určité syntéze vybrané problematiky svěřenských fondů). Metodologická stránka tak rozhodně nebyla podceňena. Impozantní je práce s judikaturou; Hollmann pracuje s více jak šesti desítkami zahraničních judikátů.

Hollmann prokazuje mimořádně silný nadhled plynoucí patrně i z jeho dnes již několikaleté praxe při zakládání svěřenských fondů v tuzemsku i s cizím prvkem, což mu vytváří potřebný teoretický, právně-historický i komparativní základ. V tomto ohledu prokázal schopnost žádoucího nadhledu nad zákonným textem, projevil znalost relevantní (recentní i historické) literatury (a dalších pramenů), kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a patřičně komentuje.

Svou prací se dotýká řady v teorii diskutovaných problémů této zvláštní podoby správy cizího majetku (kromě jiných kupř. otázky povahy celého institutu, vzniku svěřenského fondu, dále otázky vlastnické autonomie vyčleněného majetku); je třeba rovněž podotknout, že zkoumaný problém má povýtce nejen teoretický dosah ale i zásadní praktické konotace, což je autorovi z praxe známo. To jen

podtrhuje potřebnost takového zkoumání, ať již čistě z hlediska teorie občanského práva či právě z praktických pohledů (řadu praktických otázek formulovali kupř. příslušníci notářského stavu, kteří se potýkají se sepisováním statutů svěřenských fondů).

Za přínosné lze jistě pokládat i samostatné – byť nikoli vyčerpávající – úvahy o kontrolních mechanismech výkonu správy trustu (kap. 2.5) či aspektech založení svěřenského fondu v českém systému (srov. kap. 4.1). Autor vždy naznačil i širší souvislosti (insolvence, daňové konsekvence, interference s právem pozůstalostním atp.) a celkovou úlohu svěřenského fondu v kontinentálním systému vůbec s možnostmi jeho praktického využití.

Pozornost věnoval využití v různých socio-ekonomických sférách, právnímu vymezení statutu a dohledu nad správou majetku vykonávanou svěřenským správcem.

O jeho setrvalém zájmu o zkoumanou problematiku svědčí i několik zdařilých publikačních příspěvků přibližujících problematiku různým adresátům (srov. zejména HOLLMANN, Jakub. Co se změní v úpravě svěřenského fondu? Právní rádce: 2016, 12, 34-36. ISSN 1210-4817; HOLLMANN, Jakub. Předcházíte trestné činnosti? Moderní řízení 2017, 2, 45; HOLLMANN, Jakub. Uvádění svěřenských fondů v život. Moderní řízení 2017, 3, 23; HOLLMANN, Jakub. Advokáti by se do života na síti neměli přemáhat. Právní rádce 2017, 1, 51; HOLLMANN, Jakub. Patří hromadné žaloby do českého právního řádu? Moderní řízení 2017, 4; HOLLMANN, Jakub. Svěřenské fondy jsou vhodné i pro obce. Moderní obec 2017 a řada dalších), přičemž některé z nich – jak mi je známo – již byly vícekrát citovány v další odborné literatuře.

2. Logická struktura a členění disertační práce:

Text (345 tis. znaků včetně úvodu a závěru) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*.

Práce je rozdělena do 4 velkých kapitol (částí), kdy první věcná z nich (pomineme-li historický úvod do problematiky) usiluje o charakteristiku anglosaského trustu z obecného pohledu a stává se východiskem dalších úvah, neboť se zabývá vymezením zakladatele trustu, jeho funkcemi i oprávněními, zkoumá přitom otázku kumulace pozice zakladatele s osobou obmyšlenou, analyzuje všechny relevantní definice a teoretické přístupy zahraniční doktríny k problému.

V další části (2.4) se již věnuje obsáhle tématu správce, přičemž akcentuje jeho kruciólní úlohu z hlediska vlastní správy, analyzuje jeho právní postavení a možnosti jeho odvolání. Kapitola 2.3.2 je cele věnována právnímu postavení obmyšlených osob, zvláštní pozornost je důvodně věnována problematice jmenování obmyšlených u tzv. diskrečních svěřenských fondů.

V dalších výkladech již autor proponuje vlastní řešení řady výkladových problémů, prokazuje širokou orientaci v tématu a současně i přesvědčivost svých argumentů opírající se o vlastní empirickou zkušenost.

Na jeho práci si cením také toho, že nás donutila vrátit se zpět k podstatě a naplnění smyslu základního institutu, čímž lze pozitivně a inspirativně překlenout období, v němž jsme svědky řady interpretačních problémů zatím nejednoznačné doktríny, jež se nemůže opřít o relevantní rozhodovací praxi.

Za přínosné a inspirující pokládám i pasáže o účetní kontrole trustu, jakož i analýzu informačních a dalších povinností správce.

Třetí kapitola představí základní principy fungování institutů správy cizího majetku v Německu, Francii a Lichtenštejnsku, tj. jurisdikcích pro svěřenství odvozených, nikoliv tradičních.

Teprve čtvrtá kapitola přináší autorův svěbytný vhled na českou úpravu, kterou s patřičným odstupem spíše glosuje, byv inspirován zahraničními konstrukty.

Přitom proponuje vlastní řešení zkoumaných problémů, tj. nabízí i doporučení *de lege ferenda*.

Kvituji rovněž zařazení několika příloh obsahujících kupř. zakladatelský statut svěřenského fondu za soukromým účelem s tzv. protektorem, anebo zakladatelský statut svěřenského fondu s veřejným účelem.

3. **Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:**

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní, nakolik těžištěm práce je analýza anglosaského trustu.

Lze ocenit, že neváhá konfrontovat základní názory české i zahraniční doktríny (Pettit, Seip, Solomon, Johnston, Burrows, Stark, Tichý, Ronovská, Kocí, Josková, Pěsna, Bejček, Bělohávek, Houfek a mnoho jiných) a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, přičemž však přichází i s vlastními pohledy.

4. **Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava disertační práce**

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně.

5. **Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)**

Práce předkládá řadu podnětných názorů i autorsky originálních závěrů. U ústní obhajoby by se proto mohl autor znovu a podrobněji vyjádřit zejména k tomu:

- proč dle autora zatím ČR nepřistoupila k Haagské konvenci o právu uplatnitelném na trusty?
- v čem by takové přistoupení posunulo vnímání svěřenských fondů v našem kontextu?
- v čem spatřuje výhody existence certifikovaných osob pro správu majetku v ČR?
- proč by zakladatelům dopřál stejný daňový komfort jako při daňovém uspořádání holdingových struktur?
- hlavní výhoda zavedení tzv. daňového ručitelství zakladatele? Osvědčuje se to ve Francii?
- přínos tzv. constructing trustu?

6. **Odborná kvalita zpracování tématu disertační práce**

Práce je po odborné stránce standardní, kvalitně argumentačně podpořena a splňuje tak požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy utříděné a strukturované znalosti vybrané civilistické problematiky, jíž dokáže zasadit do příslušného komparativního kontextu, což byl disertační záměr předkládané práce.

Závěr:

Předložená práce prokázala vědeckou samostatnost dr. Jakuba Hollamna při zpracovávání zvoleného komparativního tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře vybraných jurisdikcí. Je nepochybně příslibem dalších stejně zdařilých odborných počinů.

Práci proto **doporučuji k ústní obhajobě před příslušnou komisí pro obhajoby disertačních prací a doporučuji po úspěšném obhájení udělit titul „Ph.D.“**

Datum: 23. 4. 2021

Podpis školitele disertační práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.